

SPOROČILO ZA MEDIJE št. 2/23

Luxembourg, 12. januar 2023

Sodba Sodišča v združenih zadevah C-702/20 | DOBELES HES in C-17/21 | GM

Uvedba državne pomoči kot take ne more izhajati iz sodne odločbe

Latvija je 5. maja 2005 sprejela zakon (v veljavi od 8. junija 2005 do 31. decembra 2014), s katerim je spremenila postopek, ki se uporablja za prodajo presežkov proizvodnje s strani proizvajalcev električne energije po višji tarifi. V tem zakonu je bilo določeno, da proizvajalci električne energije iz obnovljivih virov energije, ki so na ta dan že začeli opravljati dejavnost, ohranijo upravičenost do prejšnjih pogojev, ki so bili v bistvu ugodnejši glede cen, uporabljenih za prodajo po višji tarifi. Družbi DOBELES HES SIA in GM SIA sta dve latvijski podjetji, ki upravljata hidroelektrarne, ki proizvajajo električno energijo iz obnovljivih virov energije. Po začetku veljavnosti tega zakona je latvijski regulativni organ, ki je pristojen za določitev povprečne tarife električne energije, ta zakon razlagal tako, da je njegov učinek, da za te proizvajalce blokira povprečno tarifo za prodajo električne energije na njeno vrednost, ki je veljala 7. junija 2005. Ta organ je zato to tarifo prenehal posodabljati.

Zaradi tega sta tožeči podjetji od regulativnega organa zahtevali plačilo „odškodnine“ za povrnitev škode, nastale zaradi blokade tarife. Regulativni organ je zavrnil te zahtevke, vendar pa je latvijsko upravno sodišče deloma ugodilo njunima tožbama.

Latvijsko vrhovno sodišče, pri katerem je bila vložena kasacijska pritožba, je od Sodišča zahtevalo, naj razloži člen 107(1) in člen 108(3) PDEU, uredbo o pomoči *de minimis*¹ (državne pomoči v majhnem znesku, ki jih ni treba priglasiti Komisiji) in uredbo o podrobnih pravilih za uporabo člena 108 PDEU.²

Sodišče je najprej presodilo, da dve alternativni merili omogočata opredelitev „državnih sredstev“, katerih uporaba se zahteva za to, da obstaja „državna pomoč“ v smislu člena 107(1) PDEU: gre za sredstva, ki se zbirajo z dajatvijo ali drugimi obveznimi odtegljaji na podlagi nacionalne zakonodaje ter se upravljajo in razdeljujejo v skladu s to zakonodajo, bodisi za zneske, ki so stalno pod javnim nadzorom.

Sodišče je v zvezi s tem poudarilo, da datum popolne liberalizacije trga električne energije v Latviji ni upošteven za presojo, ali je treba prednost, ki jo pomeni nakup električne energije po višji tarifi, opredeliti za državno pomoč. **Opredelitev za „državno pomoč“ namreč ni pogojena s tem, da je bil zadevni trg predhodno popolnoma liberaliziran.**

Sodišče je tudi opozorilo, da imajo javne pomoči, ki so ukrepi javnega organa, ki dajejo prednost nekaterim podjetjem ali nekaterim proizvodom, bistveno drugačno pravno naravo od odškodnine, ki jo morajo nacionalni

¹ Uredba Komisije (EU) št. 1407/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* (UL 2013, L 352, str. 1).

² Uredba Sveta (EU) 2015/1589 z dne 13. julija 2015 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL 2015, L 248, str. 9).

organi morebiti plačati posameznikom kot nadomestilo za škodo, ki so jim jo povzročili. Odškodnine tako niso državne pomoči v smislu prava Unije. Nasprotno pa za ugotovitev, ali zneski pomenijo „državne pomoči“, ni pomembno, ali so tožbe za njihovo izplačilo na podlagi nacionalnega prava opredeljene kot „reparacijski zahtevki“ ali „odškodninski zahtevki“.

Poleg tega, kadar je z nacionalno ureditvijo uvedena „državna pomoč“, plačilo zneska, ki se na podlagi te ureditve zahteva pred sodiščem, prav tako pomeni tako pomoč.

V odgovor na argumentacijo Komisije **je Sodišče razsodilo, da uvedba državne pomoči kot take ne more izhajati iz sodne odločbe. Ta uvedba državne pomoči namreč spada v okvir presoje smotrnosti, ki nima zveze z nalogami sodišča.**

Dalje, glede uporabe prava Unije o pomočeh *de minimis* je Sodišče navedlo, da je treba ob predpostavki, da gre za državne pomoči, naravo *de minimis* pomoči presojati glede na celotno vsoto že prejetih zneskov in zneske, ki jih tožeči stranki še zahtevata za referenčno obdobje.

Nazadnje, če nacionalno sodišče odloča o zahtevku za izplačilo nezakonite pomoči, torej pomoči, ki ni bila priglašena Komisiji in ni pomoč *de minimis*, mora tak zahtevek zavrnil. Vendar lahko nacionalno sodišče ugodi zahtevku za izplačilo zneska, ki ustreza novi pomoči, ki ni bila priglašena Komisiji, pod pogojem, da to pomoč zadevni nacionalni organi predhodno ustrezno priglasijo tej instituciji in da ta institucija da ali se šteje, da je dala soglasje v zvezi s tem.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo in povzetek](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Jarosław Zasada [📞\(+352\) 4303 2793](tel:+35243032793)

Ostanite povezani!

